

# TÜRK SPOR YÖNETİMİ

# İçindekiler

1. 1922 Öncesi Dönem
2. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı
3. Türk Spor Kurumu
4. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü
5. Gençlik ve Spor Bakanlığı Dönemi
6. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü



# 1922 Öncesi Dönem

- o Tarihte sporun ortaya çıktığı diğer toplumlarda olduğu gibi Anadolu devletlerinde de insanın doğayla ve insanın insanla mücadelesine benzetim yoluyla “spor” olgusuna varıldığını görmekteyiz.
- o Öteki toplumlarda olduğu gibi Türklerde de öncelikli olarak savaşçı becerilere dayalı sporlar gelişmiştir. Okçuluk, Atçılık, Güreş, Cirit gibi.
- o Anadolu toplumlarında beliren bu spor yapısı, önemli sayılabilecek hiçbir değişikliğe uğramadan 19. yüzyıl Osmanlısına kadar ulaşmıştır.



# Tekkeler

- 0 Osmanlı Devletinde spor faaliyetlerinin görüldüğü ilk örgütsel birimler tekkelerdir.
- 0 Kökleri bakımından “kulüp” olgusuna benzer yapı gösteren ve içinde sportif faaliyetleri barındıran bu tekkelere “spor tekkeleri” denir.
- 0 Osmanlı gelişme döneminde her fetih edilen bölgeye yeni bir spor tekkesi kurularak yörenin güçlü gençlerini bir araya toplamayı ve pehlivan yetiştirmeyi amaçlamıştır.

# Tekkeler

- 0 Bu tekkelerin kendi aralarında yaptıkları müsabakalar, günümüzde dünya çapında üne kavuşan Kırkpınar Geleneksel Güreş Şölenleri'nin başlayıp gelişmesini sağlamıştır.
- 0 Her tekkenin Şeyhleri (başkanları), müritleri (sporcuları) vardır ve sporcuların belirli bir aylıkları olup yeme içmeleri tekkeler tarafından karşılanmaktaydı.



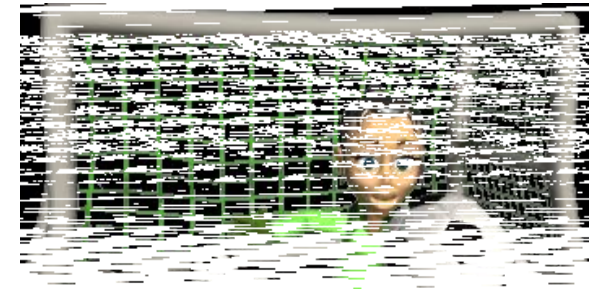
# Eğitim Kurumlarında Spor

- 0 Sporun geniş kitlelere yayılması açısından eğitim kurumları içinde teşkilatlanması çok önemli yer tutmaktadır.
- 0 Osmanlı döneminde eğitim kurumlarında yer alan spor faaliyetlerinin ilk rneđi **Enderun-u Hümayun**'da görülmektedir.
- 0 Enderun-u Hümayun'da amaç padişah huzurunda ve emrinde çalışacak gençleri okuyup yazmanın ötesinde çok yönlü olarak yetiştirmektedir.
- 0 Bu amaçla gençlere cirit, tüfek kullanma, evik olmak ve atıcılık üzerine eğitimler verilmekteydi.

# Osmanlı'da Kurulan İlk Spor Kulüpleri ve Teşkilatlanmalar

- o Dünya'da 1850'ler de ilk öncülleri görülen spor kulüplerinin, Türkiye'de 1890'lı yıllarda başladığını görmekteyiz.
- o İlk spor kulüpleri;
- o İngiltere'de Blackheath Proprietary School (1858) ve Galatasaray (1905) gibi okul,
- o Beşiktaş (1903) ve İtalya'da Genoa (1892) gibi semt,
- o M.K.E Ankaragücü (1910) ve Rusya'da Orekho-Zuyevo (1887) gibi iş yeri esaslarına göre kurulduklarını görmekteyiz.

- o 1909 yılında ilk dernekler kanunu çıkarılana kadar kurulan spor kulüpleri kanunlara, tüzel kişiler biçiminde değil, daha ziyade doğal amaç birlikleri olarak teşkilatlanmışlardır.
- o Bu dönemde İzmir' de ikamet eden Lanfontaine ailesinin ileri gelenleri ve diğer İngiliz gençlerinin **1894** yılında Bornova' da kurdukları **Football and Rugby Clups** spor kulübü, **Osmanlı devletinde kurulan ilk spor kulübü olmuştur.**





# İlk Türk Spor Kulübü (Black-Stockings)

o Türkiye’ de futbolun başlangıç yılı sayılan 1890’da ilk Türk futbolcusu **Fuat Hüsnü Kayacan**’ nın “Bobi” takma adıyla İngiliz takımlarında futbol oynaması ve devamında “Osmanlı uyruklular” olarak Fuat Hüsnü Kayacan ve Reşat Danyal’ ın birlikte kurdukları “**Black Stockings (Siyah Çoraplılar 1889)**” futbolda ilk kulüpleşme adımı olmuştur.

o Black-Stockings kulübünün kapanmasından sonra kurulan spor kulüpleri ise; Beşiktaş (1903), Galatasaray (1905), Fenerbahçe (1907)’dir.



# Osmanlı'da İlk Spor Örgütlenme Girişimleri

- o Osmanlı Devletinde spor kulüplerinin bir araya getiren ilk somut ve demokratik örgüt ise, 17 Mayıs 1903 yılında kurulan “**İstanbul Futbol Birliği**”dir.
- o İstanbul Futbol Birliği'nin kuruluş amacı şöyledir:  
“İstanbul da kurulmuş bulunan futbol kulüplerinin düzensiz aralıklarla ve örgütsüz bir biçimde yaptıkları karşılaşmaları tek bir çatı altında toplamak, futbol mevsiminin başlangıç bitiş tarihlerini, müsabakaların başlangıç gün ve saatini belirlemek ve futbol mevsimi başlamadan müsabaka tarihlerini futbol severlere duyurarak, futbola olan ilginin artmasını sağlamak ve futbolla ilgili işleri düzenli şekilde yürümesini sağlamaktır.”

- o İstanbul Futbol Birliği, İstanbul'da yaşıayan İngilizlerin etkisiyle yaygınlaşmaya başlayan futbol müsabakalarına bir düzen getirmiştir.
- o İstanbul Futbol Liginde katılan **ilk Türk takımı Galatasaray'dır**. Görev alan **ilk Türk yöneticisi Ali Sami Yen'dir**.
- o İlerleyen yıllardan, 1909 yılında yürürlüğe giren dernekler yasası sayesinde, Osmanlı vatandaşlarının kurduğu spor kulüplerinin önü açılmış ve İstanbul'da faaliyet gösteren spor kulüplerinin sayısı artmıştır.
- o Bu durum İstanbul Futbol Birliği'ni yeni bir yapılanmaya götürmüş ve yeni kulüplerin de katılımı ile 1910 yılında yeni adı "**İstanbul Futbol Kulüpleri**" olan yeni bir lig kurulmuştur.

- o 1913 yılında ise, İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi dışında kalan ve çoğunluğunu Türklerin oluşturduğu kulüpler, Türk kulüplerinin şimdiye kadar ihmal edilen umumi müsabakalarını düzenlemek amacıyla "**Cuma Ligi**"ni kurmuşlardır.
- o Böylelikle halihazırda dernekler kanununa göre tüzel kişilik kazanmış olan spor kulüpleri bir birlik oluşturmak amacıyla 26.06.1920 tarihinde bir araya gelmiş ve "**İdman İttifakı Heyeti Muvakkatesi**"nin ana nizamnamesini hazırlayacak 4 kişilik kurul oluşturmuşlardır.
- o Bu toplantıda, Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın temelini oluşturacak olan "**İdman İttifakı Heyeti Muvakkatesi**" gayri resmi olarak ortaya çıkmıştır.
- o 27.11.1921 tarihinde Cemiyetler Kanunu'na göre tescil olmak için başvuru yapılan bu örgütlenme girişimi, 22.05.1922 tarihinde "**Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı(TİCİ)**" adı altında tüzel kişilik kazanarak son bulmuştur.

# Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (1922-1936)

- o Türkiye’de sporun sevk ve idaresi, bağımsız, özerk ve yerinden yönetim anlayışına sahip “**Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı(TİCİ)**” ile başlar.
- o TİCİ tamamen spor kulüplerinin ve federasyonlarının bir araya gelmesi ile oluşan ve yönetilen özerk bir örgüttür.
- o Ülkemizde ilk kurulan spor federasyonları, TİCİ’nin kurulduğu yıl olan 1922 yılında kurulan, **futbol, atletizm ve güreş** federasyonlarıdır.
- o TİCİ’nin amacı ise: “Türkiye’de idmancılığın (sporun) ilmi esaslar çerçevesinde uygulama ve geliştirmeye çalışmak, Türk sporunu içeride ve dışarıda temsil etmektir.”

# Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın Görevleri

1. Amatörlüğü tertip ve himaye etmek.
2. Türkiye idman rekorlarını tescil etmek.
3. Uluslararası Olimpiyat Cemiyeti ile ilişki kurmak ve Dünya müsabakalarında Türk sporunu temsil etmek.
4. Spora ilişkin yönetsel ve sağlık ile ilgili yönetmelikler çıkartmak.
5. Çeşitli spor federasyonlarının kurulmasını sağlamak.
6. Türkiye'de dereceye giren sporculara ödülleri vermek ve teşvik etmek.
7. Uluslararası spor teşkilatlarıyla ilişkiye girmek.

- o TİCİ, bağımsız bir yapıya sahip olmakla birlikte mali açıdan devlete bağılılığın ortaya çıkardığı sorunlara, sporda gereken otoritenin ve birliğin sağlanmayışı da eklenince birliğin siyasi ve idari özerkliği çıkmaza girmiş ve kendi sonunu hazırlamıştır.
- o TİCİ'nin varlığına 13-18 Şubat 1936 tarihlerinde toplanan 8.Genel Kurulunda oy birliği ile alınan bir kararla son vermiştir.
- o Yine aynı toplantıda, "**Türk Spor Kurumu (TSK)**" kurulmuş ve o dönemin tek partisi olan ve hükümeti elinde tutan Cumhuriyet Halk Partisi'ne bağlanmıştır.



# Türk Spor Kurumu (1936-1938)

- o Özerk yapıdan uzaklaşıldığı ve merkeziyetçiliğin ön plana çıktığı bu dönemde politika ve politikacılar Türk sporunda söz sahibi olmuştur.
- o TSK'nın amacı ise; "Türkiye'de sporun bilimsel esaslara göre yayılmasına ve yükselmesine çalışır. Türk sporculuğunu yurt içinde ve yurt dışında temsil eder şeklinde ifade edilmiştir."





- o TSK, TİCİ ile başlayan, sporda demokrasi denemelerinin başarısız devamı niteliğindedir. Genel olarak TİCİ'nin yapısını aynen devam ettiren TSK, TİCİ'nin sorunlarını da aynen devam ettirmiştir.
- o TSK'da TİCİ'de de görüldüğü gibi, kulüpler arası seviyesiz çekişmeler, tribünlere yayılan kavgalar gibi sorunların çözülmemesi ve spor hareketinin İstanbul dışına çıkamaması bu örgütün sonunu getirmiştir.
- o Türk Spor Kurumu döneminden, doğrudan doğruya devlet yönetimine girdiği "**Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM)**" dönemi başlamıştır.



# Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (1938-1986)

- o Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM) kurulduğu yıl olan 1938'den itibaren farklı üst kuruluşlara bağlanarak 28 Mayıs 1986 yılına kadar varlığını sürdürmüştür;
- o İlk kurulduğu yıl olan 1938'de **Başbakanlığa**,
- o 1 Haziran 1942 tarihinde **Milli Eğitim Bakanlığı'na**,
- o 30 Ocak 1960 tarihinde tekrar **Başbakanlığa**,
- o 11 Şubat 1970 tarih ve 1/21-1156 sayılı kararname ile yeni kurulan **Gençlik ve Spor Bakanlığı'na** bağlanmış,

- o 13 Aralık 1983 tarihinde de 179 sayılı kanun hükmünde kararnameyle iki bakanlığın birleşmesiyle oluşan **Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı**'na bağlı bir kuruluş haline gelmiştir.
- o 28 Mayıs 1986 tarih ve 3289 sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü'nün kanun hükümleri doğrultusunda yeniden teşkilatlanmış ve tekrar **Başbakanlığa** bağlanmıştır ve adı da **"Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü"** olmuştur.



# Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nün Görevleri

1. Spor Yöneticisi ve düzenleyicisi olarak antrenör, monitör ve hakemleri yetiştirip sayıca arttırmak,
2. Uluslararası yarışmalarda Türkiye'yi temsil edecek sporcuları seçmek,
3. Federasyonların kurulmasını sağlamak,
4. Ülke çapında spor tesisi yapımıyla ilgili çalışmalarını yürütmek,
5. Sporcu ve kulüplerin tescil, vize ve transfer işlemlerini izleyip kayıtlarını tutmak,

# Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü

- 0 Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 1986 yılında kabul edilen 3289 sayılı yasayla birlikte büyük oranda yapısal değişikliğe uğramış ve adı, **Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü** olarak değiştirilmiştir.
- 0 Nihayetinde 24.01.1989 tarih ve 356 sayılı KHK'nin 6'ncı maddesi ile BTSGM Devlet Başkanlığına bağlanmış ve adı "**Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü**" olarak değişmiştir.



# 1.Gençlik ve Spor Bakanlığı (1970-1983)

- 0 Gençlik ve Spor Bakanlığı, çağdaş uygarlıklar günümüzde erişmiş oldukları düzeyde artık kişiyi, bedensel ve ruhsal olarak dengeli bir şekilde gelişmesinin sağlanmasını öngörmektedir.
- 0 Bu amaçla; "Sağlam bünyeli, dayanıklı, enerjik, yurduna-milletine, insanlığa yararlı görev yapmaya hazır, neşeli ve iş verimi yüksek, kültürlü elemanlarla topluluklarını kurmak çabası içindedirler."



TÜRKİYE CUMHURİYETİ  
GENÇLİK VE SPOR  
BAKANLIĞI

BAKANLIĞI  
GENÇLİK VE SPOR



# 1.Gençlik ve Spor Bakanlığı Görevleri

1. Gençliğin okul içi ve okul dışı beden ve ahlak yeteneklerini geliştirmek,
2. Sosyal ihtiyaçlarını karşılamak
3. Oyun, beden eğitimi, spor, izcilik ve boş zaman çalışmalarını yönetmek,
4. Teknik ve idari eleman yetiştirmek,
5. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerini modern eğitim yöntemleriyle yetiştirmek,
6. Türk sporunu uluslararası temalarla geliştirmek,

# Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (1989-2011)

- o 21.05.1986 tarihinden, 24 Ocak 1989 tarihine kadar sporumuza Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü yön vermiştir.
- o Bakanlar Kurulu'nca yayımlanan 24.01.1989 tarih ve 356 sayılı KHK ile de BTSGM 18.03.1989^dan itibaren geçerli olmak üzere "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü" adını almıştır.
- o Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Türkiye'deki spor örgütlenmesinin en başında bulunan ve kendi etki alanında spor faaliyetleri ile ilgili olarak bağlayıcı kararlar alan bir kamu kuruluşu haline gelmiştir.



# Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Görevleri

1. Gençliğin boş zamanlarının değerlendirilmesine ilişkin hizmetleri yürütmek,
2. Sporcu ve spor kulüpleri ile gençlik derneklerinin kayıt ve vize işlemlerini yapmak,
3. Spor federasyonlarının kurulması ve spor dallarını belirlemek için gerekli yöntem ve esasları saptamak,
4. Sporcu sağlığı ile ilgili önlemleri alma,
5. Sporcuların sigortalanması işlemlerini yapmak ve yaptırmak,
6. Spor karşılaşmalarında uluslararası kuralların ve her türlü kuralın uygulanmasını sağlamak,
7. Başarılı sporculara ve çalıştıricılara mal ve para yardımı yapmak ve yapılmasını sağlamak,

## 2.Gençlik Ve Spor Bakanlığı Dönemi (2011-...)



- Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulması; 6/4/2011 tarihli ve 6223 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, “Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki ” 638 sayılı ve 03.06.2011 tarihli kanun hükmünde kararname ile kurulmuştur.

# Gençlik Ve Spor Bakanlığı Kuruluşunun Genel Gerekçeleri

Gençlerin kişisel ve sosyal gelişimi sağlayacak, seçenekleri arttıracak özgürlüklerini geliştirecek ve hayatlarına dair verdikleri şekilde sürdürmelerini sağlayacak politikaların hayata geçirilmesi için ulusal düzeyde politika belirleme, uygulama ve koordinasyon sürecinin daha etkin bir şekilde gençliğin ve ülkenin hizmetine sunulması.



# Gençlik Ve Spor Bakanlığı Teşkilat Şeması



# Gençlik Spor Bakanlığının Görevleri

1. Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaları tespit etmek,
2. Gençliğin ihtiyaçları ile hizmet ve imkanlar konusunda inceleme ve araştırmaları yapmak.
3. Gençlik araştırma projelerine İlişkin usul ve esasları belirlemek.
4. Spor alanında uygulanacak politikaları tespit etmek ve uluslararası kuralların ve talimatların uygulamasını temin etmek.
5. Mevzuat da bakanlığa verilen diğer görevi hizmetleri yapmak.

# Gençlik Ve Spor Bakanlığı Teşkilat Yapısı

## □ Gençlik Ve Spor Bakanlığının Görev Yetki Ve Sorumlulukları

- ✓ Bakanlığı anayasaya, kanunlara, hükümet programına ve bakanlar kurulunca belirlenen politika ve stratejileri uygun olarak yönetmek.
- ✓ Bakanlık bütçesini hazırlamak, gerekli kanuni ve idari düzenleme çalışmalarının yapmak.
- ✓ Bakanlık faaliyetlerini ve işlemlerini denetlemek, yönetim sistemlerini gözden geçirmek.
- ✓ Faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.

## ■ Bakanlığın Hizmet Birimleri

1. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
2. Proje Ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü
3. Eğitim, Kültür Ve Araştırma Genel Müdürlüğü
4. Rehberlik Ve Denetim Başkanlığı
5. Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
6. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı
7. Hukuk Müşavirliği
8. Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
10. Personel Dairesi Başkanlığı
11. Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
12. Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
13. Basın Ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
14. Özel Kalem Müdürlüğü
15. Spor Genel Müdürlüğü
16. Kredi Ve Yurtlar Genel Müdürlüğü
17. Spor Toto Teşkilat Başkanlığı
18. Spor Genel Müdürlüğü

# Spor Genel Müdürlüğü (2011-...)

638 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile teşkilat yapısında değişikliğe gidilen Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün 3289 sayılı kanunda yer alan "**Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü**" ibaresi "**Spor Genel Müdürlüğü**" olarak değiştirildi

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Spor Genel Müdürlüğü'nün taşradaki hizmetlerini yürütmek üzere illerde "**Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü**", "**İlçelerde Gençlik Hizmetleri Ve Spor İlçe Müdürlüğü**" kurulur. Gençlik Hizmetleri ve Spor İl müdürleri ile Gençlik Hizmetleri ve Spor ilçe müdürleri **bakan** tarafından atanır.



# Spor Genel Müdürlüğünün Görevleri

1. Spor faaliyeti programlamak, bu faaliyet için araç gereç vb. ihtiyaçlar kurmak
2. Sporcu sağlığı ile ilgili tedbirler almak ve spora ilgiyi arttıracak yayınlar yapmak
3. Sporcu ve spor kulüplerinin tescil, vize, aktarma işlemlerini yapmak.
4. Spor federasyonlarının kurulması ve spor dallarını belirlemek için gerekli usul ve esaslara tayin ve tespit etmek.
5. Spor müsabakalarında milletlerarası kuralların ve her türlü talimatın uygulamasını sağlamak.
6. Uluslararası temas ve ilişkilerle resmi merci görev yapmak
7. Başarılı sporculara ve çalıştırıcı ayni ve nakdi yardım yapmak.

- ❑ **Merkez Teşkilatı;** Ana Hizmet Birimleri, Danışma ve Denetim Birimleri ve Yardımcı Birimlerden meydana gelir

## ❑ Ana Hizmetler Birimleri

- ❖ Spor Federasyonları Başkanlıkları
- ❖ Tesisler Dairesi Başkanlığı
- ❖ Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı
- ❖ Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı
- ❖ Uluslararası Organizasyonlar Dairesi Başkanlığı
- ❖ Spor Kuruluşları Dairesi Başkanlığı
- ❖ Spor Faaliyetleri Dairesi Başkanlığı
- ❖ Teftiş Kurulu Başkanlığı
- ❖ Hukuk Müşavirliği
- ❖ Spor Kontrolörleri Kurulu Başkanlığı

## ❑ Yardımcı Birimler

- ❖ Personel Ve Eğitim Dairesi Başkanlığı
- ❖ İdari Ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı
- ❖ Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı

## ❑ Danışma ve Denetim Birimleri

- ❖ Teftiş Kurulu Başkanlığı
- ❖ Hukuk Müşavirliği
- ❖ Spor Kontrolörleri Kurul Başkanlığı

# Spor Genel Müdürlüğü Taşra Teşkilatı

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Spor Genel Müdürlüğü'nün taşradaki hizmetlerini yürütmek üzere illerde "**Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü**", ilçelerde "**Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğü**" kurulur. Spor Genel Müdürlüğü'ne bağlı federasyonların ilgili olduğu Spor dallarında taşra bağlantılarını sağlamak amacıyla illerde Fahri olarak görev yapmak üzere bir spor dalı temsilcisi bulunur.

# Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat Yapısı



# Türk Spor Yönetiminde Spor Federasyonları

## □ Özerklik Öncesi Spor Federasyonları

Birçok Spor Federasyonu ilk kez Tici döneminde kurulmuştur. Tici ana nizamnamesi içinde yer alan, “ **federasyon nizamnamesine**” Göre, federasyonların kurulmaları ya da kaldırılmaları , genel merkezin teklifi ve genel kongrenin onayına bağlıdır. Bu nizamnameye çerçevesinde ilk kurulan federasyonlar; **Atletizm , Güreş ve Futbol 1922** dir. Bu federasyonları; **Bisiklet, Eskrim , Halter, Boks 1923'te. Kürek 1924, Yüzme ve Yelken 1924** tür. **Binicilik 1926, Atıcılık 1926’ da. Basketbol 1934, Voleybol 1934, Kayak 1934’te** televizyonlarının kurulmaları takip etmiştir.

# □ Spor Federasyonlarında Özerkleşme Süreci ve Çalışmaları

- TİCİ sonrası ve özerklik öncesi dönem, Türkiye spor yönetimi sistemine bakıldığında, devlete bağlı ve hantal bürokratik yapının spor yönetiminin doğası gereği ihtiyaç duyduğu dinamik yapı ve hızlı işleyişe engel olduğu, özellikle spor federasyonlarındaki idari ve mali uygulamaları yavaşlattığı görülmektedir.
- Bu nedenlerle spor yönetiminde kendini hissettiren özerklik ihtiyacı doğrultusunda özellikle 1986 sonrası dönemde, özerkleşme konusunda yoğun tartışmalar yaşanmıştır. Bu dönemde sporda özellikle de futboldaki gelişim ve değişim; futbolun yarattığı parasal değerlerin ve futbola olan ilginin giderek artması, bu spor dalının bağımsız bir yapı içerisinde yönetilmesini zorunlu kılmıştır.

# Spor Federasyonlarında Özerkliğin Sağlanması İçin Üç Temel Adımdan Bahsedilebilir

1. Seçim sistemi
2. Mali özerklik
3. İdari özerkliktir.

Birinci adım zaten özerkliğin sağlanmasında en önemli unsurdur ve hem idari hem de mali özerkliğin temelini oluşturmaktadır. Özerkliğin gerçek anlamda sağlanabilmesi için seçimin, demokratik, katılımcı, merkezi ve mahalli baskıdan uzak bir yönetmelik çerçevesinde uygulanması gerekmektedir.

İkinci ve üçüncü adımlar ayrı maddeler olarak düşünülse de aslında birbirleriyle, bütünüyle ayrışmış konular değildir. Her iki adımda da federasyonlar birçok konuda mevcut üst yönetimin onayına bağılı olarak, idari ve mali hizmetleri yerine getirmektedirler. Doğal olarak bu durum, merkezi yönetimin bilinen bürokratik çalışma düzeninden kaynaklanan aksamaları ve sıkıntıları da beraberinde getirmektedir.



# □ Özerk Spor Federasyonları Kuruluşu ve Çerçeve Statüsü

Ülkemizde Spor Federasyonları 3289 sayılı kanunda yer alan ' Bağımsız spor federasyonları' başlıklı Ek Madde 9'a göre kurulmaktadır. Bu maddeye göre spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek, gelişmesini sağlamak, sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak, teşkilatlandırmak, federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek ve Tahkim Kurulu kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili, özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız spor federasyonları kurulur.

Federasyonlar, Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanın teklifi ve Başbakanın kararı ile kurulur ve kararın Resmi Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır. 3289 sayılı kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri bu maddede belirtilen usulle iptal edilir ve mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir.

# Başvuran Federasyonlarda Hangi Kriterler Aranır ?

- ❖ Faal sporcu sayısı.
- ❖ Faal kulüp sayısı
- ❖ Spor dalının ülkemiz veya dünyadaki yaygınlığı ve gelişme potansiyeli.
- ❖ Gelirlerinin giderlerini karşılayabilme yeterliliği.
- ❖ Spor dalının olimpik olup olmadığı.
- ❖ Federasyon veya bağlı kulüplerin tesis durumu.

# Federasyonları Kuruluş Ve Özerklikleri Yılları

FEDERASYONLAR	ÖZERLİK TARİHİ	KURULUŞ YILI
Türkiye Taekwondo Federasyonu	22.04.2006	1957
Türkiye Basketbol Federasyonu	15.05.2004	1934
Türkiye Voleybol Federasyonu	28.10.2004	1934
Türkiye Atletizm Federasyonu	12.07.2006	1923
Türkiye Yüzme Federasyonu	21.09.2006	1924
Türkiye Güreş Federasyonu	14.09.2006	1922
Türkiye Kayak Federasyonu	24.04.2005	1934

# Özerk Spor Federasyonları Bağımsız Spor Federasyonlarına Dönüştürülme Nedenleri

- Spor federasyonlarının mevcut yapıları ile varlıklarını sürdürebilmelerine çözüm getirmek için yapılan çalışmalar sonucunda spor federasyonlarının "**Bağımsız Spor Federasyonlarına**" dönüştürülmelerine karar verilmiştir. Spor federasyonlarının "**Bağımsız Spor Federasyonları**" olabilmeleri için 3289 sayılı Kanun'da değişiklik yapan "6215 sayılı ve 29.03.2011 tarihli bazı Kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun" çıkarılmıştır. Bu kanun ile 2004 yılından bu yana özerk statüde olan spor federasyonları, "**Bağımsız Spor Federasyonları**" olarak düzenlenmiş ve Kanun'da geçen "**özerk**" ibareleri "**bağımsız**" olarak değiştirilmiştir.

# Bağımsız Spor Federasyonları

Bağımsız spor federasyonlarının teşkilatı, görev ve yetkileri, genel kurullarının toplanmasına ilişkin usul ve esaslarla, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü ve Tahkim Kuruluyla olan ilişkilerini düzenlemek amacıyla« **Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik**» 19.07.2012 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.



# Bağımsız Spor Federasyonlarının Yapısı ve Organları

Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 5. Maddesine göre; Bağımsız Spor Federasyonu "Merkez Danışma Kurulu'nun uygun görüşü, Bakan'ın teklifi ve Başbakan'ın kararı ile kurulur" ve kararın Resmi Gazete 'de yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır.

## □ Bağımsız Spor Federasyonlarının Görevleri

- a) Spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek,
- b) Spor dalının gelişmesini, her yaş gurubunda yapılmasını ve ülke genelinde yaygınlaşmasını sağlamak,
- c) Sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak,
- ç) Federasyonu teşkilatlandırmak,
- d) Federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek,
- e) Tahkim Kurulu kararlarını uygulamak,
- f) il müdürlükleri ile koordineli çalışmak,
- g) Yüksek performanslı sporcu yetiştirmek,
- ğ) Spor kulüplerinin ilgili spor dalına katılım işlemlerini, sporcu, antrenör ve hakemlerin tescil veya vize işlemlerini yapmak,
- h) Kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlerle iş birliği yapmak.

# Federasyonların Merkez Teşkilatı

- a) Genel Kurul,
- b) Yönetim Kurulu,
- c) Denetim Kurulu,
- d) Disiplin Kurulu,
- d) Genel Sekreterlikten, teşekkül eder.

□ Federasyon Yönetim Kurulu, yedi üyeden az, on beş üyeden fazla, Disiplin Kurulu ise; üç üyeden az, beş üyeden fazla olamaz. Denetim Kurulu; iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen beş üyeden oluşur.



## □ Genel Kurul

- Genel kurul federasyonun en üst organıdır. Genel kurulun toplanması ile ilgili her türlü işlemler yönetim kurulunca yürütülür.
- Genel kurulun toplanması, üyelerin belirlenmesi, divanın oluşturulması, delege listesine yapılacak itirazlar ve oyların sayımı ile ilgili diğer esas ve usuller ana statüde belirlenir. Genel kurul üye sayısı olimpik ve paralimpik spor dallarında 150' den az 300 üyeden fazla, diğer branşlarda ise 100' den az 200 üyeden fazla olamaz.

**a) Olağan genel kurul;** olimpik ve paralimpik spor dallarında ilgili olimpiyat oyunlarının, diğer spor dallarında yaz olimpiyat oyunlarının bitiminden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurulacak federasyonlarda ise; kararın Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren üç ay içerisinde yapılır.

### **b) Olağan üstü genel kurul;**

- ✓ Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya yapılan denetim sonucu görev başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere **Bakanın** istemi üzerine,
- ✓ Federasyon yönetim kurulunun kararıyla,
- ✓ Son yapılan genel kurul toplantısında delege olanların en az yüzde 40' ının noter kanalı ile yazılı müracaatıyla,
- ✓ Federasyon başkanının istifası, başkan olma şartlarından herhangi birisini kaybetmesi veya ölümü halinde, olağan üstü toplanır.

# Genel Kurul'un Görevleri Şunlardır:

- a) Ana statüyü yapmak, değiştirmek,
- b) Başkan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerini seçmek,
- c) Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan faaliyet programı ile bütçeyi onaylamak ve gerektiğinde bütçe harcama kalemleri arasında değişiklik yapmak konusunda Yönetim Kurulu'na yetki vermek,
- d) Yönetim Kurulu'na, taşınmaz mal alımı satımı ile uluslararası federasyonlara karşı mali taahhütlerde bulunmak için yetki vermek,
- e) Yönetim Kurulu faaliyet ve mali raporlarının ibra edilip edilmemesini oylamak,
- f) Kanun ile verilen diğer görevleri yapmak.

# Federasyon Başkanı Adaylarında Hangi Şartlar Aranır ?

- ❖ T.C. vatandaşı olmak
- ❖ En az lise mezunu olmak
- ❖ Kesinleşmiş sigorta veya vergi borcunu olmamak
- ❖ Tahkim kurulu, genel müdürlük ceza kurulları veya spor federasyonlarının ceza veya disiplin kurullarınca Son 5 yıl içerisinde 1 defa da 3 ay veya toplam 6 ay hak mahrumiyeti cezası almamış olmak
- ❖ Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik güveni kötüye kullanmamak
- ❖ Başkan adayları genel kurul tarihinde en az 10 gün önce üyelerin en az % 15'inin yazılı teklifini içeren adaylık başvurularını federasyona yaparlar. her üye ancak bir başkan adayı için teklifte bulunabilir

# Bağımsız Spor Federasyonlarının Spor Genel Müdürlüğü İle İlişkileri

Genel Müdürlük tarafından Bağımsız Spor Federasyonlarına yapılan yardımlar ile Genel Müdürlük bütçesinden bu federasyonlara tahsis edilen kaynaklar kullanılarak edinilen her türlü taşınır ve taşınmazlar edinim amacı dışında kullanılamaz ve Genel Müdür'ün izni alınmadan üçüncü kişilere satılamaz ve devredilemez. Bu taşınmazlar ilgili federasyona tahsis edilir ve Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır.

# Hazırlayanlar

o Mehmet TÜRK 2010310614

o Ömer YALÇIN 2010310615

# Kaynakça

- 0 Yetim A, Yönetim ve Spor, Berikan Yayınevi, 1. Baskı, Ankara.2018
- 0 Sunay H, Spor Yönetimi, Gazi Kitapevi, 2. Baskı, Ankara. 2016
- 0 <http://docplayer.biz.tr/62059118-Spor-hukuku-4-ders-yrd-doc-dr-ugur-ozel.html>